

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 8 - SEPTEMBER 2014

[nl](#) [fr](#) [en](#)

LEZING SARAH VAN RUYSKENSVELDE OVER MIDDELBAAR ONDERWIJS TIJDENS WO II

Hoe werd de Tweede Wereldoorlog op de schoolbanken beleefd? Op woensdag 10 september trappen we ons activiteitenseizoen op gang met een lezing van historica Sarah Van Ruyskensvelde over het Belgisch middelbaar onderwijs tijdens de Tweede Wereldoorlog. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2753)

BRUSSEL 14-18: OORLOGSJAREN IN REAL TIME

Volg de bezettingsjaren van dag tot dag via de Facebookpagina van Paul Max. Als werkloos journalist vertelt hij over de hoop, de angsten en onzekerheden die het dagelijks leven in de hoofdstad bepalen. [\[MEER INFO\]](#) (<https://www.facebook.com/paulmax19141918>)

OPEN MONUMENTENDAG IN LUCHTVAARTSQUARE 29

Op zondag 21 september zetten we samen met de Dienst Oorlogsslachtoffers de deuren wagenwijd open in het kader van de Brusselse Open Monumentendag. Er worden de hele dag rondleidingen voorzien. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2750&pag0nbr=30&pagofs=0)

ONWILLIG BRUSSEL: NIEUW BOEK VAN LIEVEN SAERENS

Na zijn studie over Antwerpen onderzocht Lieven Saerens de geschiedenis van Brussel en zijn Joodse bevolking. Zijn nieuw boek 'Onwillig Brussel' is een meeslepend relaas over migratie, vervolging, verzet en herinnering. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2759&pag0nbr=30&pagofs=0)

SHOCK!1914: EXPO OVER OORLOG EN MASSAMEDIA

Hoe betrouwbaar waren de media in 1914? Het Rijksarchief, het Cegesoma en de Koninklijke Bibliotheek reconstrueren in de tentoonstelling 'Shock!1914' de chaotische weken van de zomer en het najaar van 1914. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2762&pag0nbr=30&pagofs=0)

70 JAAR BEVRIJDING: WAT VIND JE IN ONZE COLLECTIES?

Ben je op zoek naar documentatie over de Bevrijding van België? Breng dan zeker eens een bezoek aan onze leeszaal. De Bevrijding, nu 70 jaar geleden, vormt één van de zwaartepunten van onze archiefcollectie. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2765&pag0nbr=30&pagofs=0)

THEMANUMMER BTNG OVER WO I

Het volgende nummer van het BTNG, dat in september verschijnt, is een themanummer over spanningsvelden in België tijdens de Eerste Wereldoorlog. Zeven artikels belichten onbekende aspecten van het leven aan het front en in bezet België. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2768&pag0nbr=30&pagofs=0)

DE EXPO ALBERT&ELISABETH VERLENGD IN BELVUE

Goed nieuws! Voor degenen die de tentoonstelling "Albert & Elisabeth. De film van een koninklijk leven" nog niet gezien hebben, kunnen terecht bij museum Bel-Vue (<http://www.belvue.be/nl>). De tentoonstelling biedt ook toegang tot scholen en loopt van 15 september tot 30 november. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2771)

Oorlog op de schoolbanken. Middelbaar onderwijs tijdens de Tweede Wereldoorlog

Conferentie met Sarah Van Ruyskensvelde

Op **woensdag 10 september 2014** presenteert **Sarah Van Ruyskensvelde** (KU Leuven), voormalig medewerkster van het CEGESOMA, de resultaten van het doctoraatsonderzoek dat ze onlangs verdedigde.

Sarah Van Ruyskensvelde bestudeerde de afgelopen jaren de onderwijspolitiek van het Duitse militaire bestuur in België tussen 1940 en 1944. Haar aandacht ging daarbij uit naar het vrije net van katholieke middelbare scholen. In welke mate werd onderwijs ingezet als een politiek wapen om de aanvaarding van het bezettingsregime te bewerkstelligen? Hoe waren de relaties tussen het militaire bestuur en het aartsbisdom in Mechelen? Van Ruyskensvelde verlegt ook de klemtoon naar het niveau van de klaspraktijk en de oorlogsherinnering. Hoe drongen de oorlog en de politieke situatie door tot in het klaslokaal? In welke mate herinner(d)en leerlingen en leraars uit het katholiek middelbaar onderwijs zich het 'schoollopen in oorlogstijd'?

Sarah Van Ruyskensvelde is historica. In 2008 startte ze een onderzoeksproject over het middelbaar onderwijs tijdens de Tweede Wereldoorlog, in het CEGESOMA. Sinds oktober 2009 werkt ze als onderzoeksassistent in het Centrum voor Historische Pedagogiek van de KU Leuven. In mei van dit jaar verdedigde ze – met succes – het doctoraat '*Education in Turmoil. A history of Catholic secondary education during the Second World War in Belgium*'.

Deze activiteit vindt plaats in de conferentiezaal van het CEGESOMA, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel. Aanvang om **14.30u**. Inkom is gratis, maar graag vooraf aanmelden via 02/556.92.11 of cegesoma@cegesoma.be.

◀ [Terug](#) ▶

We gebruiken cookies om inhoud en advertenties relevanter te maken en je een veiligere ervaring te bieden. Als je op de website klikt of op de website navigeert, ga je ermee akkoord dat we op en buiten Facebook informatie verzamelen via cookies. Meer informatie, zoals over hoe je je instellingen kunt aanpassen, vind je hier: [cookiebeleid](#).

E-mailadres of telefoonnummer

Wachtwoord

Aanmelden

Account vergeten?

Paul Max
1914-1918
[@paulmax19141918](#)

Startpagina

Berichten

Foto's

Info

Community

Informatie en advertenties

Een pagina maken

Vind ik leuk

Delen

Bewerkingen voorstellen

Chatbericht sturen

Berichten

Paul Max 1914-1918

22 november 2018 ·

22 november 1918

De koning en de troepen hebben hun intrede gedaan in Brussel.
Leve België! Leve de Vrijheid!

Illustratie: De Blijde Intrede van Albert en Elisabeth, Stadsarchief
Brussel, 22 november 1918. Stadsarchief Brussel, fonds Keym

Vind ik leuk

Opmerking plaatsen

Alex Richard, Romain Gilot, Zeeshan Ali en 21 anderen vinden dit [Relevantste](#) leuk.

20 keer gedeeld

1 opmerking bekijken

Zoeken naar berichten op deze pagina

Community

[Alles weergeven](#)

3.340 personen vinden dit leuk

3.306 mensen volgen dit

Info

[Alles bekijken](#)[2014-18brussels.be](#)[Bekende persoon](#)

Personen

3.340 vind-ik-leuks

Gerelateerde pagina's

Jan Leyers

Bekende persoon

David Van Ooteghem

Bekende persoon

Acid Prank

Muziekvideo

Les Snuls

Bekende persoon

Bekijk meer van Paul Max 1914-1918 op Facebook

Aanmelden

of

Nieuw account maken

Vind ik leuk**Opmerking plaatsen**

Nastasia Stipo, Alex Richard, Zeeshan Ali en 36 anderen vinden dit [Relevantste](#) leuk.

8 keer gedeeld

1 opmerking bekijken

[Alles weergeven](#)**Foto's**[Alles weergeven](#)**Berichten**[Meer weergeven](#)**Aux Armes de Bruxelles****Brussels****Pagina's** **Bekende persoon** **Paul Max 1914-1918**

[Nederlands](#) · [Français \(France\)](#) · [English \(US\)](#) · [Español](#) · [Português \(Brasil\)](#)

Informatie over gegevens van Paginastatistieken
[Privacy](#) · [Gebruiksvoorwaarden](#) · [Adverteren](#) ·
[Jouw advertentievoorkeuren](#) · [Cookies](#) · [Meer](#)
Facebook © 2019

Bekijk meer van Paul Max 1914-1918 op Facebook**Aanmelden**

of

Nieuw account maken

Open Monumentendagen Brussel

Luchtvaartsquare 29 opent zijn deuren op 21 september

Op 20 en 21 september 2014 organiseert het Brussels Gewest zijn jaarlijkse Open Monumentendagen. Het centrale thema van dit jaar is 'Geschiedenis en herinnering'. Op **zondag 21 September 2014** kan het publiek ook een bezoek brengen aan het bijzondere gebouw waarin het CEGESOMA is gehuisvest.

Het CEGESOMA en de Directie-Generaal Oorlogsslachtoffers slaan de handen in elkaar en nemen de bezoekers op 21 september samen mee door het hele gebouw. Tussen 10.30u en 17.30u staan we paraat voor rondleidingen in het Nederlands en in het Frans.

Het parcours voert langs de monumentale inkomhal, de leeszaal, de mooie bureaus en conferentiezaal op de eerste verdieping, de archieven en de bureaus van de Dienst Oorlogsslachtoffers op de vijfde en achtste verdieping. Tijdens de rondleiding krijgen de bezoekers uitleg over zowel het art-déco gebouw als over de instellingen die het huisvest.

In de conferentiezaal zullen beelden geprojecteerd worden over de Bevrijding van Brussel na de Tweede Wereldoorlog. In september is dat 70 jaar geleden.

Karel Strobbe

22 / 8 / 2014

◀ [Terug](#) ▶

Onwillig Brussel

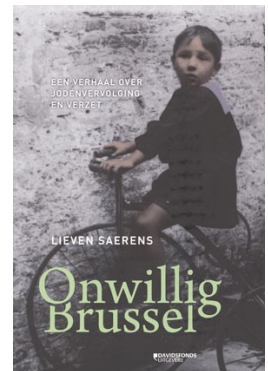
Nieuw boek van Lieven Saerens over Joden in de hoofdstad

In september 2014 verschijnt het nieuwe boek van historicus **Lieven Saerens**: *Onwillig Brussel. Een verhaal over Jodenvervolging en verzet*. Aan de hand van concrete personen, families, daders, slachtoffers en omstaanders wordt de lezer meegenomen in een eeuw Joods verleden in Brussel.

Vanaf de jaren 1920 settelden duizenden Joden zich in Brussel, op zoek naar een beter bestaan. *Onwillig Brussel* volgt hun levensverhaal voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Zo ontstaat een even indringend als genuanceerd beeld van een tragische periode in de geschiedenis van onze hoofdstad.

Lieven Saerens is expert op het gebied van de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wetenschappelijk onderbouwd en toegankelijk voor een breed publiek beschrijft hij in *Onwillig Brussel* de Joodse migratie in Brussel in tijden van crisis en oorlog. Het is een bijzonder boek over het verleden met een boodschap voor vandaag.

Het boek kan besteld worden bij het CEGESOMA ([Lieve Maes](#) of 00 32 2 556 92 07) en kost 17,50 Euro, portkosten niet inbegrepen i.pl.v. 19,95 Euro (winkelprijs).

Kinderfoto van Paul Halter, één van de personages in het boek.

◀ [Terug](#) ▶

De tentoonstelling "Shock!1914... Wat als er morgen oorlog uitbreekt?" verlengd tot 7 maart

De Duitse inval in België, op 4 augustus 1914, veroorzaakt een echte shock. De neutraliteit van het land, sinds 1939 de garantie voor vrede, wordt brutaal geschonden.

In de tentoonstelling *Shock!1914* reconstrueren het Rijksarchief, het CEGESOMA en de Koninklijke Bibliotheek de chaotische weken van de zomer van 1914. De bezoeker kan er de dramatische gebeurtenissen herbeleven: dag na dag, aan de hand van officiële berichten, pers en persoonlijke getuigenissen.

Maar de ambities van deze tentoonstelling reiken verder: het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog stuwt de ontluikende massamedia naar een eerste mondiaal hoogtepunt. Welke zijn deze informatiekkanalen en hoe betrouwbaar waren ze in 1914? Drie generaties later zijn de snelheid, de vorm en het aanbod van informatie geëxplodeerd. Radio, televisie, internet en sociale media hebben de oorlogsverslaggeving ingrijpend veranderd. Hoe zou men, in zo'n mediaomgeving, verslag doen van de gebeurtenissen in 1914?

Deze thema's geven de tentoonstelling een eigentijdse en universele dimensie die de louter historische invalshoek overstijgt.

Shock!1914 loopt van **11 september 2014 tot 7 maart 2015**. De toegang is gratis.

Bezoek de website van de tentoonstelling (www.shock1914.be) voor meer informatie.

Het welkomstwoord van Patrick Lefèvre, algemeen directeur van de Koninklijke Bibliotheek, tijdens de opening van de tentoonstelling op 10 september 2014, kan u [hier](#) lezen.

Mélanie Bost

3 / 9 / 2014 & 19 / 9 / 2014

◀ [Terug](#) ▶

70 jaar Bevrijding : wat vind je in onze collecties ?

Sinds zijn oprichting in 1969 verwierf het CEGESOMA duizenden boeken, foto's en archieven over de bevrijding van België, deze maand 70 jaar geleden. Een overzicht.

Onze bibliotheek bevat bijna de volledige lijst van **boeken** en artikels die sinds 1945 over de bevrijding verschenen, op enkele werken van vóór 1969 na dan, of erg persoonlijke en lokale uitgaven.

Enkele voorbeelden: onze online catalogus Pallas genereert 87 referenties bij het trefwoord 'België--geschiedenis--1944-1945 (bevrijding)', 40 voor "belgique.armee--brigade d'infanterie liberation, 1ere" (brigade Piron) en 27 voor "belgique.armee--histoire--1944-1945 (liberation). En dat zijn nog maar erg algemene trefwoorden. Zoeken op gemeente (Antwerpen, Brussel, Brugge, Gent, Charleroi, Luik, Mons, Verviers...) levert nog veel meer titels op. Als je op plaats wil zoeken, doe je er goed aan om er de zoekterm 'bevrijding' aan toe te voegen.

De bevrijding vormt ook een centraal thema in onze **archieven**. In haast elke archiefgroep vind je bestanden terug die gaan over de periode augustus-december 1944. De archiefgroep 'Archieven van geallieerde overheden in België tijdens de bevrijding en in de onmiddellijke naoorlog en van geallieerde legers' is haast uitsluitend gewijd aan deze periode. In het onderdeel Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force (SHAEF) vind je bijvoorbeeld de verslagen van de SHAEF Mission to Belgium and Luxembourg (AA 1230 en mic PRO/WO). Deze documenten geven een interessant inzicht in de toestand van het land en van de publieke opinie tijdens de bevrijdingsperiode.

De bevrijding betekende ook het begin van de repressie van de collaboratie met de vijand. Dit vormt het onderwerp van het archiefonderdeel 'Archieven en documenten van gerechtelijke instanties' (archiefgroep 'Archieven en documenten van officiële instellingen'). Ook de archiefgroep 'Archieven en documenten van politieke partijen en groepen' bevat heel wat interessant materiaal. In het archiefonderdeel 'Bestanden gevormd door partijen en bewegingen' vind je bijvoorbeeld het archief van de enige nieuwe partij die de bevrijding opleverde, de Belgische Democratische Unie (AA 174). In het archiefonderdeel 'Organisaties van algemeen nut en private verenigingen' gaat zeer veel materiaal over de werking van de verenigingen van oud-verzetslui die met andere vaderlandslievende verenigingen vanaf 1944 zwaar zouden doorwegen in het maatschappelijke middenveld.

Ook in de archiefgroep 'Documentencollecties' is heel wat te vinden. Vergeet ook het persoonsgebonden archief niet, met vele bestanden over verschillende aspecten van de septemberdagen van 1944 en de daaropvolgende maanden.

Als je in onze online catalogus zoekt met de trefwoorden "bevrijding" en "libération", vind je al deze documenten - en veel meer! - zeker terug.

Dan zijn er nog onze **beeld- en geluidsarchieven**. Op onze foto's over de bevrijding zijn vooral scènes te zien van volksvreugde in bevrijde Belgische steden. Het merendeel van die foto's is afkomstig van het persagentschap Sifho. Andere foto's zijn geschonken door particulieren. Zowel het noorden als het zuiden van België is vertegenwoordigd: Brussel, Charleroi, Fosses-la-Ville, Ans, Oneux, Jamioulx, Ciply, De Panne, Verviers, Gent, Branchon, Quaregnon, Antwerpen, Brugge, enz. Naast straatscènes getuigen de foto's ook over allerlei herdenkingsplechtigheden die na de bevrijding plaatsvonden. De cineast André Cauvin maakte trouwens enkele reportages over de tweede jaarhelft van 1944: over militaire begrafeningen, de terugkeer van de Belgische regering uit Londen en de repressie van collaborateurs in Antwerpen.

Onze affichecollectie over de bevrijding is beperkt. Slechts 15 documenten houden er verband mee: vooral aankondigingen van plechtigheden, soms jaren na het oorlogseinde. Een pak rijker is onze verzameling film- en geluidsopnames. De reeks "Jours de Guerre" (op radio en tv) en het programma "Inédit" (te bekijken/beluisteren in onze leeszaal) besteedden veel aandacht aan het einde van de oorlog. Het oorlogseinde komt ter sprake in interviews met ooggetuigen en films van particulieren. Ook in de vele interviews van CEGESOMA-onderzoekers komt de bevrijding uitgebreid te sprake. Dat is met name het geval in het interview met August de Schryver, minister in de regering-Pierlot, afgenomen door Alain Dantoing en Jean Vanwelkenhuyzen. Dankzij een interview van Eric Laureys en Frédéric Dauphin weten we wat François Cattoir, in dienst van het Hoog Commissariaat voor 's Rijks Veiligheid, te vertellen had over de gebeurtenissen in 1944. Een interview met verzetsman Eugène Colson, afgenomen door Wouter Steenhaut, handelt over de bevrijding van de haven van Antwerpen.

In totaal zijn er ook nog een tiental geluidsdocumenten gewijd aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. Vermelden we tot slot nog de vele tientallen getuigeninterviews over de bevrijding in Waals-Brabant, in 1985 gerealiseerd in het kader van een seminarieoefening aan de UCL onder leiding van Jacques Lory.

Florence Gillet, Fabrice Maerten en Dirk Martin

4 / 9 / 2014

Engelse troepen in Brussel in september 1944. (Cegesoma, nr. 29146)

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis - 2014, nr. 2-3

BTNG themanummer 14-18

Begin oktober is een themanummer van het BTNG verschenen onder de titel "**1914-1918 : Een maatschappij onder spanning**"; een thema dat nauwelijks aan bod komt in de huidige stortvloed aan WOI-publicaties.

Het themanummer behandelt diverse thema's: spioneren voor de vijand, protestanten aan het front, ter dood veroordeelde soldaten, clerus en verzet, evacuatie van burgers... Het nummer opent met een inleidend artikel van Antoon Vrints (U Gent), die samen met Axel Tixhon (*U Namur*) fungeerde als gastredacteur. Een artikel over honderd jaar Belgische geschiedschrijving over de Grote Oorlog sluit het nummer af. Het themanummer bevat vooral artikelen van jonge onderzoekers.

Ook de rubriek Debat is aan de Eerste Wereldoorlog gewijd. In vijf bijdragen becommentariëren historici en TV-makers de manier waarop 100 jaar Grote Oorlog naar televisie wordt vertaald, zowel via fictie als via een documentaire.

Het themanummer is tegelijk een dubbel nummer. Er worden zoals gebruikelijk ook recensies en doctoraten opgenomen.

50 € (ca. 300 pagina's)
Bestellen:
Cegesoma
Luchtvaartsquare 29
1070 Brussel
Tel.: 02 556 92 27
jbh-admin@cegesoma.be

Chantal Kesteloot

5 / 9 / 2014

◀ [Terug](#) ▶

De tentoonstelling Albert & Elisabeth verlengd in het museum Belvue

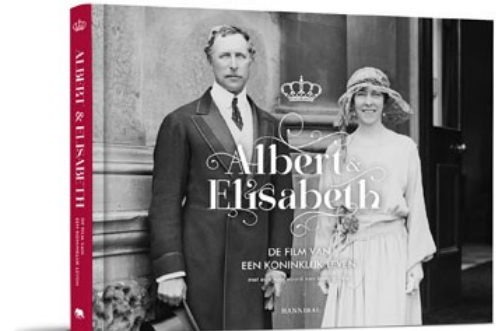
Voor hen die nog niet de gelegenheid hebben gehad om de tentoonstelling "Albert & Elisabeth. De film van een koninklijk leven" te bezoeken, is er goed nieuws. De tentoonstelling wordt van **15 september tot 30 november 2014** verlengd in het museum Belvue (www.belvue.be). Zo zullen ook scholen in staat zijn de expo te bezoeken.

Op basis van een selectie van deels onbekende filmdocumenten wordt een kwarteeuw uit het leven van het koningspaar getoond. Het publiek ontdekt een modern vorstenpaar dat ervan houdt in contact te treden met de bevolking. Dankzij de technische vooruitgang stellen deze beelden ons tevens in staat op een andere manier te kijken naar de rol van het koningspaar. Sleutelmomenten in deze tentoonstelling zijn de Eerste Wereldoorlog, de reizen van Albert en Elisabeth, de bezoeken van buitenlandse staatshoofden en ook opnames van privémomenten.

Onderzoek, vormgeving en aankleding van deze tentoonstelling was in handen van de historica Petra Gunst (Tekst & Beeld).

De catalogus bij de tentoonstelling

Bij de tentoonstelling Albert & Elisabeth hoort ook een catalogus. De Nederlandstalige versie is gepubliceerd door uitgeverij Hannibal, de Franstalige door éditions Mardaga. Hij kan voor de uitzonderlijke prijs van 20 € (portkosten niet inbegrepen) besteld worden in het CEGESOMA, schriftelijk (Lieve Maes, lieve.maes@cegesoma.be) of telefonisch (00 32 2 556 92 07). De catalogus is ook te koop in de boekhandel van het museum Belvue.

Zowel door de foto's als door wetenschappelijke bijdragen van de beste specialisten, biedt dit boek een beknopt beeld van de werking van de monarchie, zowel op openbaar als op privévlaak. Diverse aspecten van het leven van vorstenpaar en koning worden uit de doeken gedaan. Behalve de protocolaire functie wordt ook zijn rol als hoofd van het leger getoond, als promotor van wetenschap zowel als zijn betekenis als cinefiet.

De catalogus kwam tot stand onder leiding van Chantal Kesteloot (Cegesoma). Rijkelijk geïllustreerd met foto's en beelden uit de films, biedt hij een nieuwe kijk op de monarchie en op één van de meest emblematische vorstenparen uit de Belgische geschiedenis.

8 / 9 / 2014

◀ [Terug](#) ▶